

2466

rest. 1984.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Saulne Oto (1889-1964), gleznot., scenogr., pla
Saulne-Liepina Čereta (1890-1962), tēlniece;
Saulne Džeimna (1925), gleznotāja;
Frods Ģirāns (1922-1984), gleznotājs;
Dimiters Ģirāns (1947), gleznotājs, scenogr., pla
Saulne Čereta (1962), scenogrāfe, gleznotāja

ģimenes

F-2466

Restaurācija izstrādāta

FONDS Nr.2466

**SKULME OTO (1889-1967) scenogrāfs,gleznotājs,pedagogs,
SKULME-LIEPIŅA MARTA (1890-1962),tēlniece,
SKULME DŽEMMA (1925),gleznotāja,
ĀBOLS OJĀRS (1922-1984),gleznotājs,
DIMITERS JURIS (1947),gleznotājs,scenogrāfs,plakātists,
SKULME MARTA (1962),scenogrāfe,gleznotāja**

d z i m t a s f o n d s .

APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ).

Fondradis.

Džemma Skulme.

Administratīvā vēsture.

Skulmju dzimtas fondu veido dokumenti un mākslas darbi, kas uzkrāti vairākās paaudzēs un atspoguļo ne tikai vienas ģimenes, bet vesela laikmetasabiedrisko dzīvi un mākslas tendences.

Skulme Oto dzimis kaļķu deģa ģimenē. Brālis Uga Skulme – gleznotājs, mākslas kritiķis, sieva Marta Skulme – tēlniece, meita Džemma Lija Skulme gleznotāja, znots Ojārs Ābols- gleznotājs, mazdēls Juris Dimiters- gleznotājs, scenogrāfs,plakātists, mazmeita- Marta Skulme- scenogrāfe, gleznotāja. Beidzis Jēkabpils pilsētas skolu (1906). Mācījies J.Rozentāla studijā Rīgā (1906-1907), Maskavā neilgu laiku K.Juona studijā un vienlaikus Stroganova mākslas skolā (1907 – 1908). Beidzis Štiglica Centrālās tehniskās Zīmēšanas skolas dekorāciju glezniecības klasi Pēterburgā (1914). Mācību Laikā praktizējies Jaunajā Rīgas teātrī pie P.Kundziņa, Marijas teātrī Pēterburgā. 1914. g. iesaukts armijā, mācījies Irkutskas karaskolā (1915), karojis Galīcijas frontē. Pēc demobilizācijas 1918.g. atgriezies Latvijā. Mobilizēts Sarkanajā armijā, ieskaitīts rezerves pulkā. Sācis atjaunot 1916.g. dibināto Kara muzeju. Bijis Rīgas pilsētas 1.ģimnāzijas skolotājs, Nacionālā teātra dekoratora palīgs (1919), dekorators (1920-1921), veicis līgumdarbus Latvijas Nacionālajā Operā, Valmieras drāmas teātrī (1923-1924), Kuldīgas Latviešu teātrī (1924-1925),Ceļojošajā teātrī. Bijis Dailes teātra galvenais dekorators (1926-1947). 20-to gadu sākumā kubisma iespaidā veidojis monumentalizētas dekorācijas. Kopumā veidojis vairāk kā 250 izrādes. Izstādēs piedalījies no 1919.gada. Darbojies ekspresionistu, Rīgas mākslinieku Grupā (1920-1939), bijis tās vadītājs. Piedalījies Latvijas un PSRS tautu kultūras Tuvināšanas biedrības dibināšanā. Pēc Raiņa nāves to vadījis (1929-1930). Bijis Latvijas Rakstu un mākslas kameras loceklis (1938-1940). Gleznojis portretus, klusās dabas, ainavas, vēstures un sadzīves žanra darbus. Veicis monumentālus gleznojumus. Triju zvaigžņu ordeņa virsnieks (1936). Latvijas Valsts Mākslas Akadēmijas rektors (1940-1941, 1944-1961), Monumentālās glezniecības meistardarbnīcas vadītājs (1944-1956), profesors (1947). PSRS Mākslas Akadēmijas korespondētājloceklis (no 1954). Mākslinieku Savienības biedrs (no 1944), valdes priekšsēdētājs (1951-1953), valdes loceklis, Kultūras ministrijas darbu iepirkšanas komisijas loceklis. Gleznojis politiski angažētas figurālas kompozīcijas. Apbalvots ar medaļu “Par darba varonību”(1946), ar Darba Sarkanā Karoga ordeni (1948, 1956), ordeni “Goda zīme”(1950). Piešķirts LPSR Tautas mākslinieka nosaukums (1959).

2

Skulme – Liepiņa Marta (dzimusi Liepiņa), dzimusi Rīgas apriņķa Mālpils pagasta Ģerķēnos skolotāja, pagasta rakstveža ģimenē. Beigusi L.Tailovas ģimnāziju Rīgā (1912). Apmeklējusi Rīgas mākslas skolas Zīmēšanas vakara kursus (1913). Mācījusies Kazanas mākslas skolā pie V.Bogatirjova (1913–1914), Petrogradas ķeizariskajā mākslas veicināšanas biedrības skolā zīmēšanas un veidošanas vakara kursus (1914-1917) un M.Bernšteina mākslas skolas L.Šervuda tēlniecības studijā (1916-1918), papildinājusi zināšanas pie P.Bromirskā Maskavā (1918). 1918.g. atgriezusies Latvijā. Studiju nolūkā apceļojusi Vāciju, uzturējusies Parīzē. Strādājusi par zīmēšanas un matemātikas skolotāju Mīlgrāvja pamatskolā (1919), par ierēdni Dzelzceļa virsvaldē Rīgā (1919-1920). Izstādēs piedalījies no 1920.g.. Rīgas Mākslinieku grupas biedre no 1922.g. Mākslinieku savienības biedre no 1945.g. Pirmā latviešu sieviete, kas ieguvusi profesionālas tēlnieces izglītību. Darbojusies stājtēlniecībā. Darinājusi figurālas kompozīcijas, portretus un vispārinātus cilvēku galvu veidojumus. 20-to g. sākumā strādājusi kubisma stilistikā. Darinājusi pieminekļu metus, piedalījies piemiņas konkursos, strādājusi arī ogle zīmējumā.

Skulme Džemma Lija, dzimusi Rīgā.

Beigusi Rīgas 8. Pamatskolu, 1.Valsts ģimnāziju (1944), Latvijas Valsts Mākslas Akadēmijas glezniecības nodaļu (1949, ar izcilību). Studējusi I.Repina Ļeņingradas glezniecības, tēlniecības un arhitektūras institūta aspirantūrā, ieguvusi mākslas zinātņu kandidātes grādu. Strādājusi par dekoratora palīgu Dailes un Leļļu teātrī (1945-1947). Izstādēs piedalījies kopš 1949.g. Mākslinieku Savienības biedre no 1956.g., valdes priekšsēdētāja (1982-1992), PSKP biedre (1954-1989). PSRS Augstākās Padomes deputāte (1984-1990). Kopš 1993.g. Jaunatnes fonda prezidente.

Viena no ietekmīgākajām personībām padomju kultūras dzīvē, veicinājusi Trešās atmodas kustību Latvijā.

Strādājusi eļļas, akrila, akvareļa tehnikā, izkopusi a la prima gleznošanas veidu. Strādājusi grāmatu grafikā, kurā izmantojusi tušas, sangīnas un akvareļa tehniku.

LPSR Tautas māksliniece (1976), PSRS Valsts prēmijas laureāte (1984). Pitsburgas Goda pilsonē (1986), Latvijas Zinātņu Akadēmijas Goda locekle (1992), Latvijas Mākslas Akadēmijas Goda doktore (1998). Triju Zvaigžņu ordeņa virsniece (1995), Kultūras Kapitāla Fonda mūža stipendiāte (1999).

Ābols Ojārs, dzimis Rīgā, skolotāju ģimenē.

Paraleli mācībām Rīgas 2.ģimnāzijā apmeklējis R.Sutas studiju (1938-1940). No 1940.g. rudens līdz kara sākumam mācījies LK(b)P Rīgas partijas un padomju skolā un strādājis par aģitācijas un propagandas daļas vadītāju Sarkanarmijas rajona komjaunatnes komitejā. Darbojies Latvijas Darba Jaunatnes Savienībā (1935-1940), VĻKJS (1940-1946) un PSKP biedrs no 1947.gada. 1941.g. pieteicies latviešu strēlnieku divīzijā. No 1942.g. mācījies arodbiedrību darbinieku kursus Gorkijā. Strādājis Mākslas darbinieku arodbiedrības CK Maskavā. 1944.g.janvārī iestājies Valsts teātra mākslas institūtā Maskavā, bet jau jūlijā norīkots darbā Latvijā par LPSR Mākslas darbinieku arodbiedrības Revīzijas komisijas priekšsēdētāju (1944-1947).

Profesionālo izglītību ieguvis Latvijas Valsts Mākslas Akadēmijā. 1951.g. absolvējis O.Skulmes monumentālās glezniecības meistardarbnīcu. Mākslinieku Savienības biedrs no 1956.g.. Atkārtoti ievēlēts par Mākslinieku Savienības valdes locekli un Gleznotāju sekcijas priekšsēdētāju. Bijis Latvijas Kultūras Komitejas sakariem ar tautiešiem ārzemēs mākslas sekcijas biroja loceklis, darbojies TV, publicējies presē. Gleznojis vēsturiskām tēmām veltītas kompozīcijas, portretus, ainavas reālisma tradīcijās. Darinājis sienu gleznojumus, darbojies grāmatu grafikā.

Apbalvots ar Darba Sarkanā karoga ordeni (1945).

Skulme Marta, dzimusi Rīgā.

Beigusi J.Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolu (1980), Latvijas Valsts Mākslas Akadēmijas glezniecības nodaļu scenogrāfijas specialitātē (1988). Veidojusi scenogrāfiju izrādēm Valmieras, Jaunatnes un Nacionālajā teātrī. Apbalvota Jauno scenogrāfu darbu izstādē Viļņā (1989). Izstādēs piedalās kopš 1980.g.

Gleznojusi klusās dabas un figurālas kompozīcijas. Izmantojusi akrilu, pasteli, akvareli, jauktās tehnikas, kolāžu.

Glabāšanas vēsture.

Sabiedrisko un radošo darbību raksturojošie dokumenti, kā arī skices, zīmējumi un uzmetumi uzkrāti Skulmju ģimenē vairākās paaudzēs. Pēc mātes, tēva un dzīvesbiedra nāves dokumentus glabāšanā pārņēmusi māksliniece Džemma Skulme. Daļu no tiem savā īpašumā ieguvis arhīvs.

Tiešais iegūšanas veids.

Dokumentus valsts glabāšanā ar pirkuma līgumu 2004.gadā un ar dāvinājuma līgumu 2005. gadā nodevusi Džemma Skulme.

Fonda saturs.

Viss fonda dokumentu apjoms ir ļoti nozīmīgs kā sava laikmeta liecība par sabiedriskajiem un mākslas attīstības procesiem Latvijā 20.gadsimtā. Tas ir ne vien vienas dzimtas, bet zināmā mērā visas kultūras vēstures atspoguļojums dokumentos un mākslas darbos. Skulmju dzimtas arhīvs sastāv no personas dokumentiem, sarakstes ar organizācijām un personām, sakrātajiem informatīvajiem materiāliem, fotogrāfijām, fotonegatīviem, piezīmju grāmatiņām un skicēm, zīmējumiem un uzmetumiem.

Mākslas vēsturnieki var gūt plašu informāciju par atsevišķu mākslinieku, mākslas iestāžu un organizāciju darbību un lomu sava laika sabiedriskajā dzīvē. Skices un zīmējumi dod iespēju izsekot mākslas darbu tapšanas gaitai un attīstības tendencēm. Neliela dokumentu daļa ļauj iepazīt Skulmju dzimtas locekļus viņu privātajā dzīvē.

Izvērtēšana.

Valsts glabāšanā saņemts 1531 dokuments, kas aptver laika periodu no 1914. līdz 1993. gadam. Dokumenti saņemti daļēji sakārtotā veidā.

Izveidoti 2 apraksti un 97 lietas.

Vērtības ekspertīze un dokumentu aprakstīšana veikta 2005.gadā vadoties pēc Vispārīgā starptautiskā arhīva dokumentu aprakstījuma standarta ISAD(G) pielietošanas noteikumu B daļas personu fondiem.

Sistematizācija.

Aprakstā Nr.1 lietas sistematizētas atbilstoši dokumentu sistematizācijas shēmai piecās sērijās, no kurām I sērija dalās 8 apakšsērijās, bet 8.apakšsērija sadalās vēl 3 sadaļās. II sērija dalās 3 apakšsērijās, III sērija sadalās 4 apakšsērijās, IV sērija dalās 2

apakšsērijās, bet V sērija sastāv vienīgi no Martas Skulmes (1962) bērnu dienu zīmējumiem.

Apraksts Nr.2 sastāv no 5 lietām, kas satur fotonegatīvus ar Oto Skulmes un Martas Skulmes – Liepiņas mākslas darbiem.

Dokumenti sakārtoti atbilstoši svarīgumam un tematiskajām pazīmēm pēc nomināli hronoloģiskā principa. Dokumenti lietās sakārtoti hronoloģiskā kārtībā. Dokumentu grupu sadalījumu pa vertikāli veidojot sērijas un apakšsērijas noteica vienotais materiālu kopums – **savāktie** dokumenti.

Pieejamības noteikumi.

Bez ierobežojumiem.

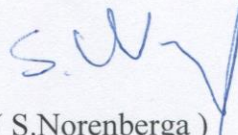
Fiziskais raksturojums.

Daži fotonegatīvi bojāti.

Uzziņas palīgldzekļi.

Enciklopēdija “Māksla un arhitektūra biogrāfijās”(1995).

Aprakstījumu sagatavoja
Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
galvenā arhīviste

(S.Norenberga)

10.10.2005.

5

DOKUMENTU SISTEMATIZĀCIJAS SHĒMA.

APRAKSTS Nr.1

I. Oto Skulmes dokumenti.

1. – 68. lieta

1.1. Biogrāfiskie un personas dokumenti.	1. - 3. lieta
1.2. Profesionālā un sabiedriskā darba dokumenti.	4. - 6. lieta
1.3. Sarakste.	7. – 14. lieta
1.4. Radošā darba dokumenti.	15.- 19. lieta
1.5. Informatīvie materiāli.	20. – 21. lieta
1.6. Sakrātie materiāli.	22. – 27. lieta
1.7. Fotografijas.	28. – 30. lieta
1.8. Gleznu, dekorāciju un kostīmu skices.	31. – 69. lieta
1.8.1. Gleznu skices.	31. – 33. lieta
1.8.2. Dekorāciju skices un tehniskie zīmējumi.	34. – 55. lieta
1.8.3. Kostīmu skices un uzmetumi.	56. – 69. lieta

II. Martas Skulmes – Liepiņas dokumenti.

69. – 75. lieta

2.1. Personas dokumenti.	70. – 71. lieta
2.2. Radošā darba dokumenti.	72. – 75. lieta
2.3. Sakrātie dokumenti.	76. lieta

III. Džemmas Skulmes dokumenti.

76. – 89. lieta

3.1. Personas dokumenti	77. lieta
3.2. Profesionālā un sabiedriskā darba dokumenti.	78. – 80. lieta
3.3. Sarakste.	81. lieta
3.4. Skices un zīmējumi.	82. – 89. lieta

IV. Ojāra Ābola dokumenti.

90. – 91. lieta

4.1. Personas dokumenti.	90. lieta
4.2. Profesionālā darba dokumenti.	91. lieta

V. Martas Skulmes dokumenti.

92. lieta

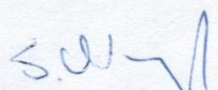
5.1. Bērnu dienu zīmējumi.	92. lieta

APRAKSTS Nr.2

Fotonegatīvi.

1. – 5. lieta

Personu fondu un trimdas dokumentu
galvenā arhīviste

(S.Norenberga)

LIETAS Nr. _____ **APLIECINĀJUMA LAPA**

Lietā iešūtas (ievietotas) 5 (piecas)
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja MC. Amp. MC B. Cincus
amats paraksts paraksta atšifrējums